RECEIVED
DATE 4/12/51

BIOTEC
a member of NSTDA

National Center for Genetic Engineering and Biotechnology

รายงานฉบับสมบูรณ์
(ตุลาคม 2550 -- กันยายน 2551)

ความหลากหลายของแบคทีเรียผลิตกรดน้ำส้มสายชู ในเขตอุทยานแห่งชาติขนอม-หมู่เกาะทะเลใต้

(ชุดโครงการวิจัยความหลากหลายทางชีวภาพเชิงพื้นที่: กรณีศึกษาอุทยานแห่งชาติขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช)

(Species Diversity of Acetic Acid Bacteria at Khanom-Mu Ko Talae Tai National Park, Nakhonsrithamrat Province)

BIOTEC
a member of NSTDA

National Center for Genetic Engineering and Biotechnology

รายงานฉบับสมบูรณ์
(ตุลาคม 2550 – กันยายน 2551)

ความหลากหลายของแบคทีเรียผลิตกรดน้ำส้มสายชู ในเขตอุทยานแห่งชาติขนอม-หมู่เกาะทะเลใต้

(ชุดโครงการวิจัยความหลากหลายทางชีวภาพเชิงพื้นที่: กรณีศึกษาอุทยานแห่งชาติขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช)

(Species Diversity of Acetic Acid Bacteria at Khanom-Mu Ko Talae Tai National Park, Nakhonsrithamrat Province)

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. **ชื่อโครงการวิจัย:** ความหลากหลายของแบคทีเรียผลิตกรดน้ำส้มสายชูในเขตอุทยานแห่งชาติขนอม-หมู่เกาะทะเลใต้

   Research Title: Species Diversity of Acetic Acid Bacteria at Khanom-Mu Ko Talae Tai National Park, Nakhonsrithamrat Province

2. **ชื่อหัวหน้าโครงการ : ดร. ภัทรพร รัตนวารี**

   Dr. Pattaraporn Rattanawaree

   ที่อยู่ปัจจุบัน: หน่วยปฏิบัติการวิจัยกลางไบโอเทค
   ศูนย์พันธุวิศวกรรมและเทคโนโลยีชีวภาพแห่งชาติ
   อุทยานวิทยาศาสตร์ประเทศไทย 113 ถนนพหลโยธิน ต. คลองหนึ่ง
   อ. คลองหลวง จ. ปทุมธานี 12120

   โทรศัพท์ : 0-2564 6700 ต่อ 3333, โทรสาร 0-2564 6707

   E-mail : pattaraporn@biotec.or.th

   ลงชื่อ .....

   (ดร. ภัทรพร รัตนวารี)

3. **ชื่อหัวหน้าสถาบัน : ดร.กัญญวิมว์ กีรติกร**

   Dr. Kanyawim Kirtikara

   ที่อยู่ปัจจุบัน : หน่วยปฏิบัติการวิจัยกลางไบโอเทค
   ศูนย์พันธุวิศวกรรมและเทคโนโลยีชีวภาพแห่งชาติ
   อุทยานวิทยาศาสตร์ประเทศไทย 113 ถนนพหลโยธิน ต. คลองหนึ่ง
   อ. คลองหลวง จ. ปทุมธานี 12120

   โทรศัพท์ : 0-2564 6700 ต่อ 3236, โทรสาร 0-2564 6707

   E-mail : kanyawim@biotec.or.th

   ลงชื่อ .....

   (ดร. กัญญวิมว์ กีรติกร)

4. **ระยะเวลาตลอดโครงการ** : 1 ปี

   เริ่มโครงการ : ตุลาคม 2550

   สิ้นสุดโครงการ : กันยายน 2551

5. **งบประมาณตลอดการดำเนินงาน** : 242,000 บาท

แหล่งทุน BRT : **ชุดโครงการวิจัยความหลากหลายทางชีวภาพเชิงพื้นที่**, กรณีศึกษาอุทยานแห่งชาติขนอม - หมู่เกาะทะเลใต้ จังหวัดนครศรีธรรมราช

6. **คณะทำงาน**

6.1 **ดร. ภัทรพร รัตนวารี**

ตำแหน่ง : นักวิจัย

คุณวุฒิ : Ph.D. (Agricultural Science), Bioresources, Gifu University, Japan.

สถานที่ติดต่อ : หน่วยปฏิบัติการวิจัยกลางไบโอเทค ศูนย์พันธุวิศวกรรมและเทคโนโลยีชีวภาพแห่งชาติ อุทยานวิทยาศาสตร์ประเทศไทย 113 ถนนพหลโยธิน ต. คลองหนึ่ง อ. คลองหลวง จ. ปทุมธานี 12120

โทรศัพท์ : 0-2564 6700 ต่อ 3333, โทรสาร 0-2564 6707

E-mail : pattaraporn@biotec.or.th

ความรับผิดชอบในโครงการ 60%

ลงชื่อ .....

(ดร. ภัทรพร รัตนวารี)

6.2 **นายทวีศักดิ์ มะลิมาศ**

ตำแหน่งปัจจุบัน : ผู้ช่วยนักวิจัย

คุณวุฒิ : วท.บ. (ชีววิทยาประยุกต์ สาขาจุลชีววิทยา)

สถานที่ติดต่อ : หน่วยปฏิบัติการวิจัยกลางไบโอเทค ศูนย์พันธุวิศวกรรมและเทคโนโลยีชีวภาพแห่งชาติ อุทยานวิทยาศาสตร์ประเทศไทย 113 ถนนพหลโยธิน ต. คลองหนึ่ง อ. คลองหลวง จ. ปทุมธานี 12120

โทรศัพท์ : 0-2564 6700 ต่อ 3333, โทรสาร 0-2564 6707

E-mail : taweesak.mal@biotec.or.th

ความรับผิดชอบในโครงการ 40%

ลงชื่อ .....

(นายทวีศักดิ์ มะลิมาศ)

7 **ผู้เชี่ยวชาญและที่ปรึกษาโครงการ**

7.1 Dr. Yuzo Yamada

ตำแหน่งปัจจุบัน : Professor Emeritus, Shizuoka University, Shizuoka 422-8529, Japan

สถานที่ติดต่อ : 2-3-21 Seinancho, Fujieda, Shizuoka 426-0063, Japan

โทรศัพท์ : +81-54-635-2316

E-mail : yamada-yuzo@mub.biglobe.ne.jp, yamada_yuzo3@ybb.ne.jp

7.2 **รศ. ดร. สมบูรณ์ ธนาศุภวัฒน์**

ตำแหน่งปัจจุบัน : อาจารย์ประจำภาควิชาจุลชีววิทยา คณะเภสัชศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สถานที่ติดต่อ : ภาควิชาจุลชีววิทยา คณะเภสัชศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พญาไท กทม.

โทรศัพท์ : 02-2188376

E-mail : somboon.T@Chula.ac.th

ส่วนที่ 2 รายละเอียดของโครงการ

1. บทสรุปโครงการ

ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีความหลากหลายทางชีวภาพสูงที่สุดแห่งหนึ่งของโลก เนื่องจากตั้งอยู่ในภูมิประเทศและภูมิอากาศที่มีความเหมาะสมต่อการเจริญเติบโตของสิ่งมีชีวิต มีพื้นที่ที่มีลักษณะหลากหลายทั้งบริเวณป่าไม้ เทือกเขา ที่ราบ พื้นที่ชุ่มน้ำ แหล่งน้ำจืด น้ำเค็ม และน้ำกร่อย เป็นต้น สามารถพบสิ่งมีชีวิตขนาดใหญ่ทั้งพืช สัตว์ และสิ่งมีชีวิตขนาดเล็กรวมถึงจุลินทรีย์ได้ทั่วไปในสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกัน ซึ่งพื้นที่ในเขตอุทยานแห่งชาติขนอม-หมู่เกาะทะเลใต้ เป็นพื้นที่ซึ่งประกอบด้วยพื้นที่ทั้งทางบกและทางทะเลรวมกัน โดยพื้นที่ทางบกประกอบด้วย แนวเทือกเขาน้อยใหญ่ทอดตัวจากทิศเหนือสู่ทิศใต้ มีพื้นที่ราบผืนใหญ่ เชิงภูเขาเปิดสู่ฝั่งทะเลด้านอ่าวไทย มียอดเขาสูง ส่วนพื้นที่ทางทะเลประกอบด้วยเกาะจำนวนมาก พื้นที่ส่วนใหญ่จัดเป็นพื้นที่ลุ่มน้ำซึ่งเป็นพื้นที่ต้นน้ำของลำห้วย ลำคลองน้อยใหญ่หลายสาย ดังนั้นจึงเป็นแหล่งที่คาดว่าจะมีความอุดมสมบูรณ์มากแห่งหนึ่ง แต่ยังไม่มีการศึกษาด้านความหลากหลายของจุลินทรีย์ในพื้นที่ดังกล่าวอย่างจริงจัง ทำให้ขาดข้อมูลพื้นฐานซึ่งจะนำมาใช้ในการวางแผนการบริหารจัดการทรัพยากรชีวภาพทางทะเลอย่างเหมาะสม

ความสำคัญของจุลินทรีย์นอกจากจะเป็นสิ่งมีชีวิตที่มีบทบาทสำคัญในระบบนิเวศ แล้วจุลินทรีย์ยังจัดเป็นทรัพยากรชีวภาพที่มีความสำคัญในอุตสาหกรรมต่างๆ เช่น การผลิตอาหาร เครื่องดื่ม สารเคมี เครื่องสำอาง และยารักษาโรค นอกจากนี้ยังมีการนำจุลินทรีย์ไปใช้ในด้านอื่นๆ เช่น การบำบัดของเสียการเกษตร อีกด้วย อย่างไรก็ตามในประเทศไทยยังมีการศึกษาข้อมูลด้านความหลากหลายของจุลินทรีย์ รวมทั้งแบคทีเรียกลุ่มต่างๆ ในแหล่งธรรมชาติน้อยมาก เมื่อเปรียบเทียบกับข้อมูลด้านความหลากหลายของสิ่งมีชีวิตขนาดใหญ่เช่น พืชและสัตว์

โครงการ "ความหลากหลายของแบคทีเรียผลิตกรดน้ำส้มสายชูในเขตอุทยานแห่งชาติขนอม-หมู่เกาะทะเลใต้" มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความหลากหลายและรวบรวมสายพันธุ์แบคทีเรียผลิตกรดน้ำส้มสายชู ในเขตอุทยานแห่งชาติขนอม-หมู่เกาะทะเลใต้ เพื่อเป็นข้อมูลด้านความหลากหลาย และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรชีวภาพด้านจุลินทรีย์อย่างยั่งยืนในอนาคตต่อไป โดยมีระยะเวลาดำเนินการเป็นเวลา 1 ปี คือ ตั้งแต่เดือนตุลาคม 2550 – กันยายน 2551

2. วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาความหลากหลายของแบคทีเรียผลิตกรดน้ำส้มสายชูที่อาศัยอยู่ในบริเวณอุทยานแห่งชาติขนอม-หมู่เกาะทะเลใต้ จังหวัดนครศรีธรรมราช
2. เพื่อคัดแยก จำแนก และเก็บรวบรวมสายพันธุ์แบคทีเรียผลิตกรดน้ำส้มสายชูเพื่อเป็นแหล่งข้อมูลด้านความหลากหลาย และการใช้ประโยชน์ทรัพยากรชีวภาพในอนาคต

3. หลักการและเหตุผล

ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีความหลากหลายทางชีวภาพสูงที่สุดแห่งหนึ่งของโลก เนื่องจากตั้งอยู่ในภูมิประเทศที่มีลักษณะพื้นที่หลากหลายทั้งบริเวณป่าไม้ เทือกเขา ที่ราบ พื้นที่ชุ่มน้ำ แหล่งน้ำจืด น้ำเค็ม และน้ำกร่อย นอกจากนี้ยังมีภูมิอากาศที่มีความเหมาะสมต่อการเจริญเติบโตของสิ่งมีชีวิตหลากชนิดทั้ง พืช สัตว์ และ

จุลินทรีย์ ซึ่งพื้นที่ในเขตอุทยานแห่งชาติขนอม-หมู่เกาะทะเลใต้ เป็นพื้นที่ซึ่งประกอบด้วยพื้นที่ทั้งทางบกและทางทะเลรวมกัน โดยพื้นที่ทางบกประกอบด้วย แนวเทือกเขาน้อยใหญ่ทอดตัวจากทิศเหนือสู่ทิศใต้ มีพื้นที่ราบฝืนใหญ่ เชิงภูเขาเปิดสู่ฝั่งทะเลด้านอ่าวไทย มียอดเขาสูง ส่วนพื้นที่ทางทะเลประกอบด้วยเกาะจำนวนมาก พื้นที่ส่วนใหญ่จัดเป็นพื้นที่ลุ่มน้ำซึ่งเป็นพื้นที่ต้นน้ำของลำห้วย ลำคลองน้อยใหญ่หลายสาย ดังนั้นจึงเป็นแหล่งที่น่าจะมีความอุดมสมบูรณ์มากแห่งหนึ่ง แต่ยังไม่มีการศึกษาด้านความหลากหลายของจุลินทรีย์ในพื้นที่ดังกล่าว ประกอบกับการศึกษาด้านความหลากหลายของสิ่งมีชีวิตในประเทศไทยนั้นส่วนใหญ่จะมุ่งเน้นให้ความสนใจในสิ่งมีชีวิตขนาดใหญ่ซึ่งได้แก่ พืช และ สัตว์ ในขณะที่สิ่งมีชีวิตที่มีจำนวนชนิดมากที่สุด คือจุลินทรีย์ ทำให้ขาดข้อมูลพื้นฐานด้านจุลินทรีย์ซึ่งจะนำมาใช้ในการวางแผนการบริหารจัดการทรัพยากรชีวภาพทางทะเลอย่างเหมาะสม

ความสำคัญของจุลินทรีย์นอกจากจะเป็นสิ่งมีชีวิตที่มีบทบาทสำคัญในระบบนิเวศในการเปลี่ยนแปลงธาตุอาหารและพลังงาน ซึ่งมีความสำคัญต่อระบบนิเวศต่างๆ แล้วจุลินทรีย์ยังจัดเป็นทรัพยากรชีวภาพที่มีความสำคัญในเนื่องจากมีความสามารถในการผลิตสารที่มีความสำคัญและมีศักยภาพสูงอุตสาหกรรมต่างๆ เช่น การผลิตอาหาร เครื่องดื่ม สารเคมี เครื่องสำอาง และยารักษาโรค นอกจากนี้ยังมีการนำจุลินทรีย์ไปใช้ในด้านอื่นๆ เช่น การบำบัดของเสีย การเกษตร นอกจากนี้ยังมีการใช้แบคทีเรียเป็นตัวอย่างในการศึกษาและวิจัยด้านอื่นๆ อีกด้วย อย่างไรก็ตามในประเทศไทยยังมีการศึกษาข้อมูลด้านความหลากหลายของจุลินทรีย์ รวมทั้งแบคทีเรียกลุ่มต่างๆ ในแหล่งธรรมชาติน้อยมาก เมื่อเปรียบเทียบกับข้อมูลด้านความหลากหลายของสิ่งมีชีวิตขนาดใหญ่เช่น พืชและสัตว์

จากการสำรวจและคัดแยกแบคทีเรียผลิตกรดน้ำส้มสายชูในประเทศไทย และประเทศในแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Yamada และคณะ, 1999; Lisdiyanti และคณะ 2003; Seearuangchai และคณะ, 2004) ได้มีการค้นพบและมีการรายงานแบคทีเรียผลิตกรดน้ำส้มสายชูสายพันธุ์ใหม่จำนวนหลายชนิดจากแหล่งตัวอย่าง เช่น ผลไม้ ดอกไม้ ดิน ฯลฯ อย่างต่อเนื่อง (Yamada และคณะ 2000, Katsura และคณะ 2001; Lisdiyanti และคณะ, 2000, 2001, 2002; Tanasupawat และคณะ, 2004; Yukphan และคณะ, 2004, 2005, 2008; Taweesak และคณะ, 2008) ในจำนวนนี้เป็นแบคทีเรียสกุลใหม่จำนวน 5 สกุล ที่เพิ่งถูกค้นพบ เป็นแบคทีเรียสกุลใหม่ที่พบในประเทศไทย 2 สกุล และแบคทีเรียสายพันธุ์ใหม่ที่พบในประเทศไทย จำนวน 5 สปีชีส์ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความหลากหลายของแบคทีเรียผลิตกรดน้ำส้มสายชูในประเทศไทยและรวมทั้งประเทศในแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ อย่างไรก็ตามจำนวนชนิดของแบคทีเรียที่พบและคัดแยกได้นั้นยังมีจำนวนน้อยมากเมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนที่คาดว่ามีอยู่ในธรรมชาติ โดยคาดว่าได้มีการศึกษาและคัดแยกเพียงร้อยละ 5 ของจำนวนแบคทีเรียทั้งหมดที่คาดว่ามีอยู่ในธรรมชาติ ดังนั้นจึงควรมีการสำรวจความหลากหลาย และเก็บรวมรวมจุลินทรีย์เพื่อการอนุรักษ์ไม่ให้ทรัพยากรด้านนี้ของประเทศสูญหายไปและมีการนำใช้ประโยชน์ในด้านต่างๆ อย่างยั่งยืน จากการรายงานก่อนหน้านี้ได้มีการคัดแยกและพบแบคทีเรียผลิตกรดน้ำส้มสายชูสายพันธุ์ใหม่จากแหล่งต่างๆ โดยเฉพาะในตัวอย่างดอกไม้ ผลไม้ และแหล่งอื่นในธรรมชาติ (Katsura และคณะ 2001; Lisdiyanti และคณะ 2003; Tanasupawat และคณะ, 2004; Loganathan และ Nair 2004; Yukphan et al., 2004, 2008; Taweesak และคณะ, 2008) ดังนั้นแหล่งตัวอย่างเหล่านี้จึงมีความน่าสนใจในการศึกษาเนื่องจากเป็นแหล่งที่มีความหลากหลายของแบคทีเรียกลุ่มนี้สูง

โครงการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจความหลากหลาย เก็บรวบรวม และจัดจำแนกชนิดของแบคทีเรียผลิตกรดน้ำส้มสายชูในบริเวณเขตอุทยานแห่งชาติขนอม - หมู่เกาะทะเลใต้ การศึกษาครั้งนี้จะคัดแยกแบคทีเรียจากวัสดุในธรรมชาติ เช่น ดอกไม้ ผลไม้ ดิน น้ำ และตะกอนดินในบริเวณอุทยานแห่งชาติขนอม - หมู่เกาะทะเลใต้ จากนั้นนำจุลินทรีย์ที่คัดแยกได้มาศึกษาลักษณะและคุณสมบัติต่างๆ เช่น ศึกษาลำดับนิวคลีโอไทด์ ลักษณะทางสัณฐานวิทยา สรีรวิทยา และชีวเคมี เพื่อเป็นข้อมูลในการจำแนกชนิด โดยจุลินทรีย์บริสุทธิ์ที่คัดแยกได้จะมีการเก็บรวมรวมไว้ที่ห้องปฏิบัติการเก็บรักษาสายพันธุ์จุลินทรีย์ ศช. (BIOTEC Culture Collection) เพื่อการศึกษาวิจัยและการใช้ประโยชน์ในด้านต่างๆ ต่อไปในอนาคต

4. วิธีการดำเนินงาน

4.1 การเก็บตัวอย่างและการคัดแยกแบคทีเรีย

การเก็บตัวอย่างสำหรับการคัดแยกแบคทีเรียจะทำการเก็บตัวอย่าง จำนวน 2 ครั้ง โดยตัวอย่างที่สนใจสำหรับนำมาคัดแยกจุลินทรีย์ ได้แก่ วัสดุในธรรมชาติ เช่น ผลไม้ ดอกไม้ ดิน กรวด น้ำ และส่วนต่างๆ ของต้นไม้ ในบริเวณอุทยานแห่งชาติขนอม-หมู่เกาะทะเลใต้ เป็นต้น

4.2 การคัดแยกแบคทีเรีย

นำตัวอย่างที่ได้มาคัดแยกแบคทีเรียที่ผลิตกรดน้ำส้มสายชูโดยวิธี Enrichment culture ในอาหารเลี้ยงเชื้อที่มี pH 3.5 จำนวน 4 ชนิด ซึ่งมีแหล่งของคาร์บอนแตกต่างกัน ได้แก่ Glucose, Sucrose, Sorbitol และ Methanol ซึ่งจะสามารถแยกแบคทีเรียผลิตกรดน้ำส้มสายชูสกุลต่างๆได้ จากนั้นบ่มไว้ที่ 30 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 3-5 วัน สังเกตุการเจริญของแบคทีเรียในอาหารเลี้ยงเชื้อ ซึ่งสามารถสังเกตุได้จากความขุ่นของอาหาร คัดเลือกตัวอย่างที่มีการเจริญของแบคทีเรีย มาเขี่ยให้เป็นโคโลนีเดี่ยวบนอาหารเลี้ยงเชื้อบนอาหาร Glucose-Ethanol-Calcium carbonate Agar (GECA) จากนั้นบ่มไว้ที่ 30 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 1-2 วัน คัดเลือกแบคทีเรียที่ผลิตกรดน้ำส้มสายชูโดยสังเกตุจากความสามารถในการสร้างบริเวณใสรอบโคโลนี เขี่ยแบคทีเรียที่คัดเลือกให้เป็นโคโลนีเดี่ยวบนอาหารเลี้ยงเชื้อบนอาหาร GECA จนได้สายพันธุ์บริสุทธิ์ ตรวจสอบความบริสุทธิ์จากลักษณะของการเจริญ ถ้ามีการปนเปื้อนให้เขี่ยเชื้อให้เป็นโคโลนีเดี่ยวอีกครั้งจนได้สายพันธุ์ที่มีความบริสุทธิ์ เก็บสายพันธุ์ที่บริสุทธิ์แล้วในอาหารวุ้นเอียง GECA สำหรับการศึกษาต่อไป

4.3 การเก็บรักษาจุลินทรีย์

แบคทีเรียบริสุทธิ์ที่คัดแยกได้จะเก็บรักษาโดยวิธีแช่แข็งที่อุณหภูมิ - 80°C ณ ห้องปฏิบัติการเก็บรักษาสายพันธุ์จุลินทรีย์ ศช. เพื่อการศึกษาและการนำไปใช้ประโยชน์ต่อไป

4.4 การจัดจำแนกแบคทีเรียโดยการหาลำดับนิวคลีโอไทด์ของบริเวณ 16S rDNA

แยกดีเอนเอของแบคทีเรียที่ต้องการจำแนกชนิด และเพิ่มจำนวนดีเอนเอบริเวณ 16S rDNA ด้วย PCR โดยใช้ Universal Primers ที่จำเพาะกับบริเวณ 16S rDNA จากนั้นหาลำดับนิวคลีโอไทด์ของบริเวณ 16S rDNA ด้วย ABI PRISM BigDye Terminator cycle sequencing ready reaction kit เปรียบเทียบลำดับนิวคลีโอไทด์ของสายพันธุ์ตัวอย่างกับฐานข้อมูลของ GenBank โดยวิธี BLAST Homology Search (http://www.ddbj.nig.ac.jp/ หรือ www.ncbi.nlm.nih.gov/BLAST/)

4.5 **การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ทางวิวัฒนาการ**

นำลำดับนิวคลีโอไทด์ที่ได้มาทำ Multiple alignments กับสายพันธุ์ใกล้เคียง ด้วยโปรแกรม CLUSTAL X (version 1.81) (Thompson et al., 1997) คำนวณ Distance matrices ด้วย Kimura's two-parameter method (Kimura, 1980) และสร้างแผนภูมิวิวัฒนาการด้วยวิธี Neighbour-Joining (Saitou & Nei, 1987) โดยการทำซ้ำ 1000 ครั้ง (Felsenstein, 1985).

6. **ระยะเวลาโครงการ**: 1 ปี (ตั้งแต่ 1 ตุลาคม 2550 – 30 กันยายน 2551)

7. **สถานที่ทำวิจัย**

7.1. หน่วยปฏิบัติการวิจัยกลางไบโอเทค

ศูนย์พันธุวิศวกรรมและเทคโนโลยีชีวภาพแห่งชาติอุทยานวิทยาศาสตร์ประเทศไทย

113 ถนนพหลโยธิน ต. คลองหนึ่ง อ. คลองหลวง จ. ปทุมธานี 12120

8. **ผลที่คาดว่าจะได้รับเมื่อสิ้นสุดโครงการ**

- เก็บรวบรวมแบคทีเรียได้อย่างน้อย 150 isolates
- พบจุลินทรีย์สายพันธุ์ใหม่ 1 สายพันธุ์
- มีบทความเสนอตีพิมพ์ในวารสารวิชาการ 1 เรื่อง
- มีการนำเสนอผลงานวิจัยในงานประชุมวิชาการต่างๆ 1 ครั้ง
- มีฐานข้อมูลแบคทีเรียผลิตกรดน้ำส้มสายชูในบริเวณเขตอุทยานแห่งชาติขนอม-หมู่เกาะทะเลใต้

9. **แผนการปฏิบัติงานตลอดโครงการ**

กิจกรรม	**ต.ค. 50 - มี.ค. 51**	**เม.ย. 51 - ก.ย. 51**	**ผลที่คาดว่าจะได้รับ**
1. การเก็บตัวอย่าง	— —		อย่างน้อย 100 ตัวอย่าง
2. การคัดแยกแบคทีเรีย	— —		อย่างน้อย 150 สายพันธุ์
3. การเก็บรักษาแบคทีเรีย			ทั้งหมดที่คัดแยกได้
4. การจำแนกแบคทีเรีย	— —		- จำแนกในระดับสปีชีส์ อย่างน้อย 50 สายพันธุ์ - พบจุลินทรีย์ชนิดใหม่ 1 สปีชีส์
5. ฐานข้อมูลจุลินทรีย์		—	มีฐานข้อมูลจุลินทรีย์
6. ผลงานตีพิมพ์ในวารสารวิชาการ		—	มีบทความวิชาการเสนอตีพิมพ์ (manuscript) 1 เรื่อง
8. Report		—	รายงานฉบับสมบูรณ์

10. **ผลการดำเนินงาน**

10.1. การเก็บตัวอย่าง การคัดแยก และการเก็บรักษาแบคทีเรีย

จากการเก็บตัวอย่าง ดอกไม้ ผลไม้ สาหร่ายทะเล และทรายในทะเล จำนวนทั้งสิ้น 179 ตัวอย่าง ในบริเวณอุทยานแห่งชาติขนอม-หมู่เกาะทะเลใต้ ระหว่างวันที่ 12-16 มีนาคม 2550 และ ครั้งที่ 2 วันที่ 1-4 พฤษภาคม 2551 (ภาพที่ 1) สามารถคัดแยกแบคทีเรียผลิตกรดน้ำส้มสายชูได้ทั้งสิ้น 183 สายพันธุ์ (ดังแสดงในตารางภาคผนวกที่ 1) โดยได้จากการเก็บตัวอย่างครั้งที่ 1 จำนวน 70 สายพันธุ์ และจากการเก็บตัวอย่างครั้งที่ 2 จำนวน 113 สายพันธุ์ (ตารางที่ 1) แบคทีเรียบริสุทธิ์ที่คัดแยกทั้งหมดได้ถูกเก็บรักษาโดยวิธีแช่แข็งที่อุณหภูมิ - 80°C และในถังไนโตรเจนเหลว ณ ห้องปฏิบัติการเก็บรักษาสายพันธุ์จุลินทรีย์ ศช. เพื่อการศึกษาและการนำไปใช้ประโยชน์ต่อไป

ภาพที่ 1. ตัวอย่างลักษณะพื้นที่ ตัวอย่างและการเก็บตัวอย่าง

ตารางที่ 1. จำนวนของแบคทีเรียที่คัดแยกได้จากตัวอย่างชนิดต่างๆ

ประเภทตัวอย่าง	เก็บตัวอย่างครั้งที่ 1					เก็บตัวอย่างครั้งที่ 2						รวมทั้งหมด
	เกาะแตน	เกาะมัดสุ่ม	เกาะวังนอก	ป่าชายเลน	รวม	เกาะแตน	เกาะมัดสุ่ม	เกาะวังนอก	เกาะราบ	หาดท้องชิง	รวม	
ดอกไม้	36	3	-	2	41	51	7	18	3	8	87	128
ผลไม้	25	-	-	-	25	19	-	1	-	-	20	45
สาหร่าย	-	-	2	-	2	4	-	1	-	-	5	7
ทราย	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	2
น้ำจืดขัง	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	1
รวมทั้งหมด	**63**	**3**	**2**	**2**	**70**	**74**	**7**	**21**	**3**	**8**	**113**	**183**

10.2. การจำแนกแบคทีเรียโดยการหาลำดับนิวคลีโอไทด์และการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ทางวิวัฒนาการบริเวณ 16S rDNA

แบคทีเรียจำนวน 79 สายพันธุ์ ได้ถูกคัดเลือกเพื่อหาลำดับนิวคลีโอไทด์บริเวณปลาย 5' ของ 16S rDNA โดยพิจารณาจากตัวอย่างที่นำมาคัดแยกแบคทีเรียที่ต่างกัน ซึ่งจากการวิเคราะห์ลำดับนิวคลีโอไทด์ พบว่าแบคทีเรียตัวอย่างที่นำมาศึกษานั้นมี 9 สายพันธุ์ ที่สามารถจำแนกเป็นแบคทีเรียกลุ่มอื่นซึ่งไม่ใช่แบคทีเรียที่ผลิตกรดน้ำส้มสายชู และ 70 สายพันธุ์เป็นแบคทีเรียซึ่งจำแนกเป็นแบคทีเรียที่ผลิตกรดน้ำส้มสายชู ซึ่งสามารถจำแนกเป็นสปีชีส์ที่รู้จักแล้ว (known species) จำนวน 52 สายพันธุ์ (10 สปีชีส์) โดยจำแนกเป็น 3 สกุล ได้แก่ *Acetobacter*, *Asaia* และ *Gluconobacter* และมี 18 สายพันธุ์ (5 สปีชีส์; 25.7%) ที่คาดว่าเป็นแบคทีเรียผลิตกรดน้ำส้มสายชูสายพันธุ์ใหม่ (candidate of new species) ในจำนวนนี้คาดว่าเป็นแบคทีเรียผลิตกรดน้ำส้มสายชูสกุลใหม่ (candidate of new genus) จำนวน 3 สายพันธุ์ (1 สกุล; 2 สปีชีส์) ดังแสดงในตารางภาคผนวกที่ 2

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ทางวิวัฒนาการบริเวณปลาย 5' ของ 16S rDNA พบว่าแบคทีเรียจำนวน 19 สายพันธุ์ แสดงความสัมพันธ์ทางวิวัฒนาการกับแบคทีเรียในสกุล *Acetobacter* ดังภาพที่ 2 ซึ่งมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับสายพันธุ์ type strains ของ *Acetobacter tropicalis* ดังนั้นจึงสามารถจำแนกแบคทีเรียทั้ง 19 สายพันธุ์เป็น *Acetobacter tropicalis*

แบคทีเรียจำนวน 27 สายพันธุ์ แสดงความสัมพันธ์ทางวิวัฒนาการใกล้ชิดกับแบคทีเรียในสกุล *Asaia* ดังภาพที่ 3 ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็น 6 กลุ่มวิวัฒนาการ (ดังภาพที่ 3) โดยแบคทีเรียในกลุ่มวิวัฒนาการที่ 1 จำนวน 10 สายพันธุ์ มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับสายพันธุ์ type strains ของ *Asaia bogorensis* สามารถจำแนกชนิดแบคทีเรียดังกล่าวเป็น *Asaia bogorensis* แบคทีเรียในกลุ่มวิวัฒนาการที่ 2 จำนวน 1 สายพันธุ์ มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับสายพันธุ์ type strains ของ *Asaia lannaensis* สามารถจำแนกชนิดแบคทีเรียดังกล่าวเป็น *Asaia lannaensis* แบคทีเรียในกลุ่มวิวัฒนาการที่ 3 จำนวน 6 สายพันธุ์ มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับสายพันธุ์ type strains ของ *Asaia siamensis* และ *Asaia krungthepensis* ซึ่งแบคทีเรียในกลุ่มวิวัฒนาการนี้ยังไม่สามารถจำแนกชนิดได้แน่ชัดเนื่องจากแบคทีเรียสายพันธุ์ *Asaia siamensis* และ *Asaia krungthepensis* มีความสัมพันธ์ทางวิวัฒนาการของลำดับนิวคลีโอไทด์บริเวณ 16S rDNA ใกล้ชิดกันมาก ดังนั้นการจำแนกชนิดของแบคทีเรียในกลุ่มนี้ควรพิจารณาควบคู่กับการจำแนกชนิดด้วยวิธีการอื่น เช่น การเปรียบเทียบเปอร์เซนต์ความเหมือนของดีเอนเอกับดีเอนเอของ type strains (DNA-DNA hybridization) แบคทีเรียในกลุ่มวิวัฒนาการที่ 4, 5 และ 6 จำนวน 2, 7 และ 1สายพันธุ์ (ตามลำดับ) มีความสัมพันธ์กับแบคทีเรียในสกุล *Asaia* แต่มีความสัมพันธ์ทางวิวัฒนาการแตกต่างไปจากแบคทีเรียที่ทราบชื่อแล้ว ดังนั้นแบคทีเรียในกลุ่มนี้จึงอาจจะเป็นแบคทีเรียสายพันธุ์ใหม่ ซึ่งจะต้องศึกษาลักษณะทางสัณฐานวิทยา ชีวเคมี และลักษณะอื่นๆ เพื่อพิสูจน์แบคทีเรียสายพันธุ์ใหม่ต่อไป เช่น การทำ DNA-DNA hybridization ซึ่งแบคทีเรียที่จะเสนอเป็นแบคทีเรียสายพันธุ์ใหม่นั้นจะต้องมี % DNA-DNA similarity เมื่อเปรียบเทียบกับ type strains ของสายพันธุ์ใกล้เคียงน้อยกว่า 70%

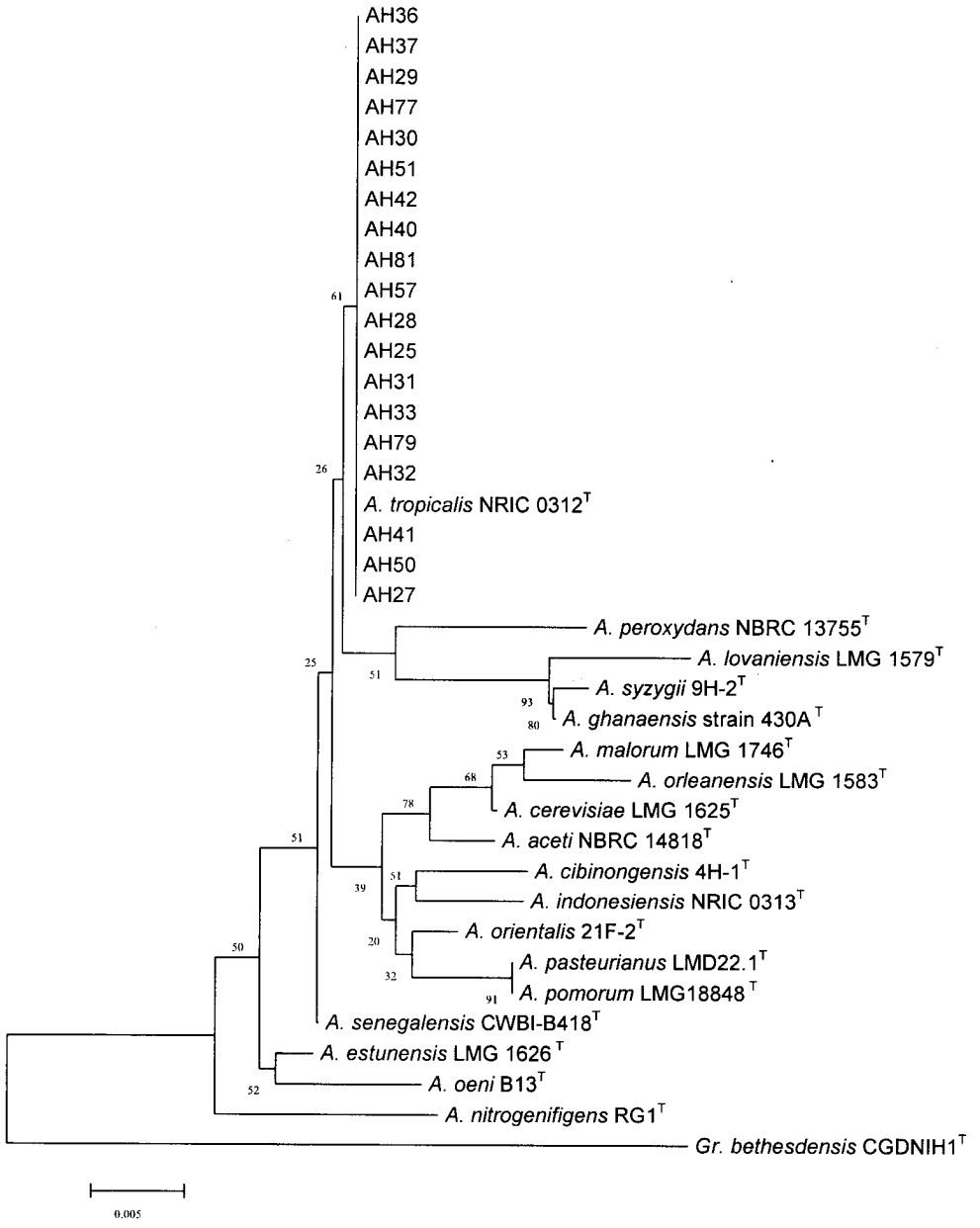

ภาพที่ 2. ความสัมพันธ์ทางวิวัฒนาการของดีเอนเอบริเวณปลาย 5' ของ 16S rDNA ของแบคทีเรียในสกุล *Acetobacter*

ภาพที่ 3. ความสัมพันธ์ทางวิวัฒนาการของดีเอนเอบริเวณปลาย 5' ของ 16S rDNA ของแบคทีเรียในสกุล *Asaia*

แบคทีเรียจำนวน 21 สายพันธุ์ แสดงความสัมพันธ์ทางวิวัฒนาการใกล้ชิดกับแบคทีเรียสกุล *Gluconobacter* ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็น 5 กลุ่มวิวัฒนาการ (ดังภาพที่ 4) โดยแบคทีเรียในกลุ่มวิวัฒนาการที่ 1 จำนวน 5 สายพันธุ์ มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับสายพันธุ์ type strains ของ *Gluconobacter frateurii* สามารถจำแนกชนิดแบคทีเรียดังกล่าวเป็น *Gluconobacter frateurii* แบคทีเรียในกลุ่มวิวัฒนาการที่ 2 จำนวน 5 สายพันธุ์ มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับสายพันธุ์ type strains ของ *Gluconobacter frateurii* และ *Gluconobacter thailandicus* แต่มีลำดับวิวัฒนาการที่แตกต่างไปจาก type strains ของ *Gluconobacter frateurii* และ *Gluconobacter thailandicus* ดังนั้นแบคทีเรียในกลุ่มนี้จึงอาจจะเป็นแบคทีเรียสายพันธุ์ใหม่ ซึ่งจะต้องศึกษาลักษณะทางสัณฐานวิทยา ชีวเคมี และลักษณะอื่นๆ เพื่อพิสูจน์แบคทีเรียสายพันธุ์ใหม่ต่อไป แบคทีเรียในกลุ่มวิวัฒนาการที่ 3 จำนวน 1 สายพันธุ์ มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับสายพันธุ์ type strains ของ *Gluconobacter cerinus*

สามารถจำแนกชนิดแบคทีเรียดังกล่าวเป็น *Gluconobacter cerinus* แบคทีเรียในกลุ่มวิวัฒนาการที่ 4 จำนวน 5 สายพันธุ์ มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับสายพันธุ์ type strains ของ *Gluconobacter oxydans* สามารถจำแนกชนิดแบคทีเรียดังกล่าวเป็น *Gluconobacter oxydans* และ แบคทีเรียในกลุ่มวิวัฒนาการที่ 5 จำนวน 5 สายพันธุ์ มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับสายพันธุ์ type strains ของ *Gluconobacter albidus* และ *Gluconobacter kondonii* ซึ่งแบคทีเรียทั้งสองสายพันธุ์นี้มีความสัมพันธ์ทางวิวัฒนาการของลำดับนิวคลีโอไทด์บริเวณ 16S rDNA ใกล้ชิดกันมาก ดังนั้นการจำแนกชนิดของแบคทีเรียในกลุ่มนี้ควรพิจารณาควบคู่กับการจำแนกชนิดด้วยวิธีการอื่น เช่น การเปรียบเทียบเปอร์เซนต์ความเหมือนของดีเอนเอกับดีเอนเอของ type strains (DNA-DNA hybridization) หรือลำดับนิวคลีโอไทด์บริเวณ 16S-23S rDNA ITS

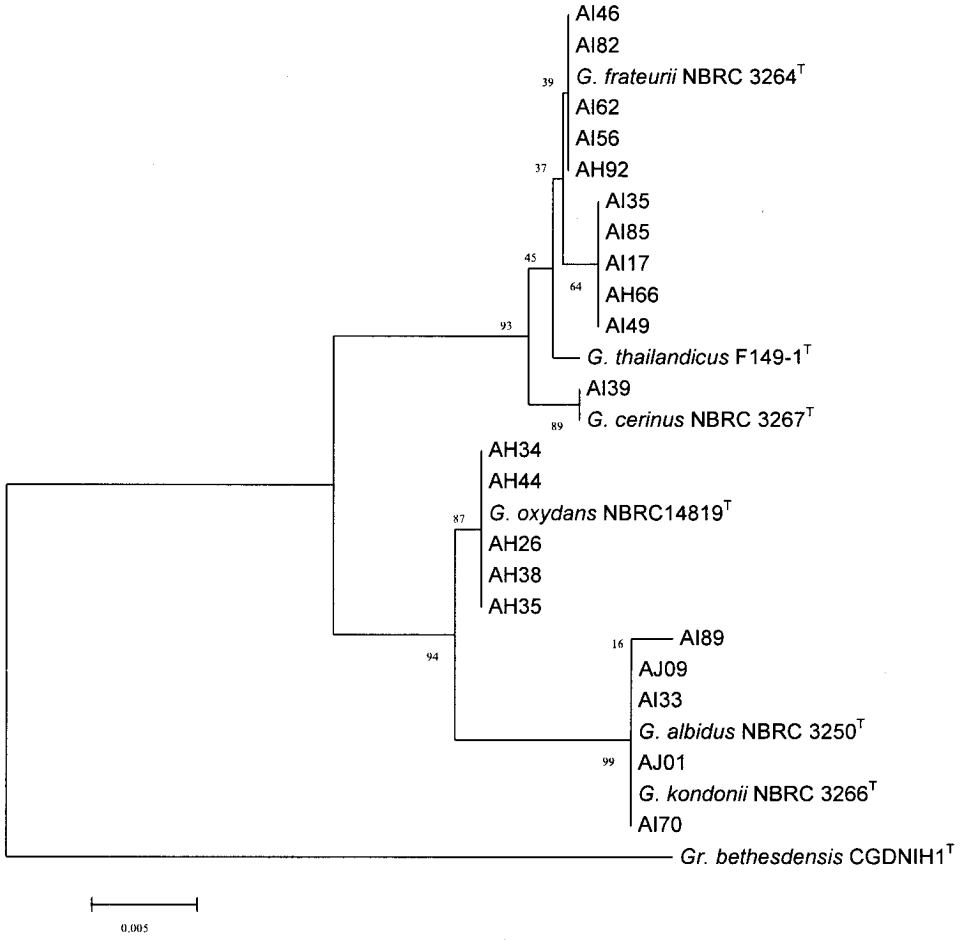

ภาพที่ 4. ความสัมพันธ์ทางวิวัฒนาการของดีเอนเอบริเวณปลาย 5' ของ 16S rDNA ของแบคทีเรียในสกุล *Gluconobacter*

แบคทีเรียจำนวน 3 สายพันธุ์ แสดงความสัมพันธ์ทางวิวัฒนาการแตกต่างไปจากแบคทีเรียสกุลอื่นของแบคทีเรียผลิตกรดน้ำส้มสายชู โดยมีความสัมพันธ์ใกล้เคียงกับแบคทีเรียสกุล *Gluconobacter* มากที่สุด โดยสามารถแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มวิวัฒนาการ (ดังภาพที่ 5) ซึ่งสามารถแบ่งเป็นแบคทีเรียกลุ่ม

วิวัฒนาการที่ 1 จำนวน 1 สายพันธุ์ และแบคทีเรียกลุ่มวิวัฒนาการที่ 2 จำนวน 2 สายพันธุ์ แบคทีเรียทั้งสองกลุ่มวิวัฒนาการนี้อาจจะเป็นแบคทีเรียสกุลใหม่ของแบคทีเรียผลิตกรดน้ำส้มสายชู ซึ่งจะต้องศึกษาลักษณะทางสัณฐานวิทยา ชีวเคมี และลักษณะอื่นๆ เพื่อพิสูจน์ว่าเป็นแบคทีเรียสกุลใหม่ต่อไป

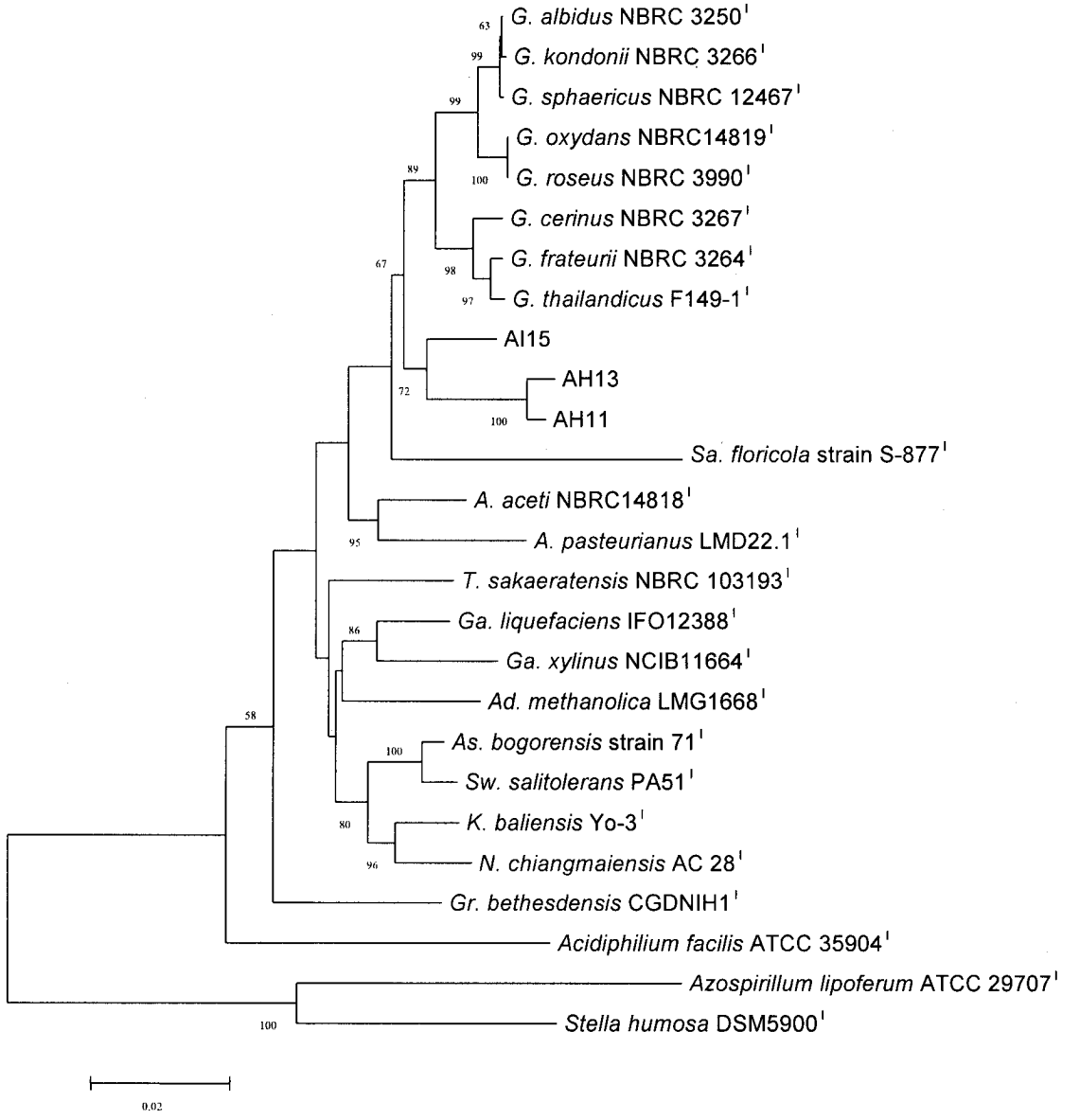

ภาพที่ 5. ความสัมพันธ์ทางวิวัฒนาการของดีเอนเอบริเวณ16S rDNA ของแบคทีเรียซึ่งคาดว่าเป็นแบคทีเรียสกุลใหม่

ตารางที่ 2 สรุปผลการจำแนกแบคทีเรียโดยการวิเคราะห์ลำดับนิวคลีโอไทด์บริเวณ 16S rDNA

สกุล	ชนิด	เก็บตัวอย่างครั้งที่ 1					เก็บตัวอย่างครั้งที่ 2						Grand Total
		เกาะแตน	เกาะมัดสุ่ม	เกาะวังนอก	ป่าชายเลน	รวม	เกาะแตน	เกาะมัดสุ่ม	เกาะวังนอก	เกาะราบ	หาดท้องชิง	รวม	
แบคทีเรียกลุ่มอื่นที่ไม่ใช่ acetic acid bacteria		4	1	-	1	6	1	1	1	-	-	3	9
Acetobacter	*A. tropicalis*	19	-	-	-	19	-	-	-	-	-	-	19
Asaia	*As. bogorensis*	5	-	-	-	5	-	-	2	2	1	5	10
	As. lannaensis	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1
	As. siamensis/ As. krungthepensis	1	-	1	-	2	2	-	2	-	-	4	6
	Asaia sp. (new sp. candidates)	4	-	-	-	4	1	-	5	-	-	6	10
Gluconobacter	*G. albidus/ G. kondonii*	-	-	-	-	-	3	1	-	-	1	5	5
	G. cerinus	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1	1
	G. frateurii	-	-	-	-	-	4	-	1	-	-	5	5
	G.oxydans	5	-	-	-	5	-	-	-	-	-	-	5
	Gluconobacter sp. (new sp. candidates)	1	-	-	-	1	4	-	-	-	-	4	5
new genus	new genus	2	-	-	-	2	1	-	-	-	-	1	3
Grand Total		**42**	**1**	**1**	**1**	**45**	**17**	**2**	**11**	**2**	**2**	**34**	**79**

10.3. การเปรียบเทียบความเหมือนกันของดีเอนเอของแบคทีเรียที่คาดว่าเป็นแบคทีเรียสายพันธุ์ใหม่ AH11, AH13 และ AI15 เทียบกับ Type strains โดย DNA-DNA hybridization

จากการเปรียบเทียบความเหมือนกันของดีเอนเอของแบคทีเรียที่คาดว่าเป็นแบคทีเรียสายพันธุ์ใหม่ AH11, AH13 และ AI15 พบว่าแบคทีเรียที่คาดว่าเป็นแบคทีเรียสายพันธุ์ใหม่ทั้งสามสายพันธุ์นั้นมีความเหมือนกันของดีเอนเมื่อเปรียบเทียบกับ type strain น้อยกว่า 70% (ตารางที่ 3) ซึ่งพิสูจน์ได้ว่าเป็นแบคทีเรียสายพันธุ์ใหม่ทั้งสามสายพันธุ์ (Rosselló-Mora และ Amann, 2001)

ตารางที่ 3 ความเหมือนกันของดีเอนเอของแบคทีเรียสายพันธุ์ใหม่ AH11, AH13 และ AI15 และ Type strains โดย DNA-DNA hybridization

Labeled DNA from	DNA-DNA similarity (%) of						
	Isolate AH11	Isolate AH13	Isolate AI15	*Saccharibacter floricola* JCM 12116^T	*Acetobacter aceti* NBRC 14818^T	*Gluconobacter oxydans* NBRC 14819^T	*Asaia bogorensis* NBRC 16594^T
Isolate AH11	**100.00**	12.26	5.38	3.40	3.84	4.71	7.85
Isolate AH13	12.64	**100.00**	9.26	5.78	6.82	6.32	11.52
Isolate AI15	5.70	7.63	**100.00**	4.65	5.52	5.98	8.14
Saccharibacter floricola JCM 12116^T	6.20	5.67	6.74	**100.00**	6.45	2.34	7.67

10.4. การศึกษาลักษณะทางสัณฐานวิทยา สรีรวิทยา และชีวเคมี ของแบคทีเรียที่คาดว่าเป็นแบคทีเรียสายพันธุ์ใหม่ AH11, AH13 และ AI15

จากการศึกษาลักษณะทางสัณฐานวิทยาชีวเคมี ของแบคทีเรียทั้งสามสายพันธุ์พบว่าแบคทีเรียทั้งสามสายพันธุ์ลักษณะทางสัณฐานวิทยา สรีรวิทยา และชีวเคมี ดังตารางที่ 4 โดยมีลักษณะทางสัณฐานวิทยา สรีรวิทยา และชีวเคมี ซึ่งสามารถจำแนกความแตกต่างจากแบคทีเรียในสกุล *Acetobacter, Acidomonas, Gluconacetobacter, Asaia, Kozakia, Swaminathania, Saccharibacter* และ *Granulibacter* ได้จากความสามารถในการออกซิไดซ์อะซีเตทและแลคเตท (oxidation of acetate and lactate) และสามารถจำแนกความแตกต่างจากแบคทีเรียในสกุล *Gluconobacter* และ *Tanticharoenia* ได้จากความสามารถในการเจริญบนอาหารที่มี 30% Glucose และอาหาร Glutamate และ Mannitol agar และสามารถจำแนกความแตกต่างจากแบคทีเรียในสกุล *Neoasaia* ได้จากความสามารถในการเจริญในอาหารที่มี 0.35% acetic acid

ตารางที่ 4 ลักษณะของแบคทีเรียที่คาดว่าเป็นแบคทีเรียสายพันธุ์ใหม่ AH11, AH13 และ AI15

Characteristics	AH11	AH13	AI 15	*Acetobacter aceti* NBRC 14818^T	*Gluconobacter oxydans* NBRC 14819^T	*Acidomonas methanolica* NRIC 0498^T	*Gluconacetobacter liquefaciens* NBRC 12388^T	*Asaia bogorensis* NBRC 16594^T	*Kozakia baliensis* NBRC 16664^T	*Swaminathania salitolerans* strain PA51^T	*Saccharibacter floricola* strain S-877^T	*Neoasaia chiangmaiensis* strain AC28^T	*Granulibacter bethesdensis* CGDNIH1^T	*Tanticharoenia sakaeratensis* strain AC37^T
Flagellation	None	None	None	Per	Pol	Pol[e]	Per	Per	None	Per	None	None	None	Pol
Oxidation of														
Acetate	-	-	-	+	-	+	+	w	w	w	-	-	w	-
Lactate	-	-	-	+	-	-	+	w	w	w	w	-	+	-
Growth on:														
30% D-Glucose (w/v)	+	+	+	-	-	+[e]	-	+	w	+	+	+	nd	-
Glutamate agar	+	+	+	-	-	-	+	+	-	+	+	+	+	-
Mannitol agar	+	+	+	vw	+	w	+	+	+	+	+	+	w	+
Methanol				-	-	+	-	-	-	-	-	-	+	-
Growth in the presence of														
0.35% acetic acid (w/v)	-	-	-	+	+	+	+	-	+	+	-	+	nd	+
1% KNO_3[a]				-	-	+	-	-	-	+	nd	-	nd	-
Production of acetic acid from ethanol	-	w	+	+	+	+	+	-	+	+	w/-	+	vw	+
Water-soluble brown pigment production	-	-	-	-	-	-	+	-	-	+	-	-	nd	-
Production of dihydroxyacetone from glycerol	-	-	-	+	+	-	+	w	w	+	-	w	-	+
Production of levan-like polysaccharide	-	-	-	-	-	-	-	-	+	nd	-	-	nd	-
Assimilation of ammoniac nitrogen on														

Characteristics	AH11	AH13	AI 15	*Acetobacter aceti* NBRC 14818^T	*Gluconobacter oxydans* NBRC 14819^T	*Acidomonas methanolica* NRIC 0498^T	*Gluconacetobacter liquefaciens* NBRC 12388^T	*Asaia bogorensis* NBRC 16594^T	*Kozakia baliensis* NBRC 16664^T	*Swaminathania salitolerans* strain PA51^T	*Saccharibacter floricola* strain S-877^T	*Neoasaia chiangmaiensis* strain AC28^T	*Granulibacter bethesdensis* CGDNIH1^T	*Tanticharoenia sakaeratensis* strain AC37^T
D-Glucose	w	-	-	-	w	w	-	+	-	nd	-	-	+	w
D-Mannitol	-	-	+	-	w	w	-	+	-	nd	-	w	nd	w
Ethanol	w	-	-	+	-	w	-	-	-	nd	-	-	nd	-
Acid production from														
D-Mannitol	-	-	+	-	+	w	-	+	-	-	+	w	-	+
D-Sorbitol	-	-	w	-	+	-	-	+(d)	-	+	-	+(d)	-	+
Dulcitol	-	-	w	-	w	-	-	+(d)	-	v	-	w	-	w
Glycerol	-	-	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	w/-	+
Ethanol	-	w	+	+	+	+	+	-	+	+	-	+	+	+
Major isoprenoid quinone	Q-10	Q-10	Q-10	Q-9	Q-10	Q-10	Q-10	Q-10	Q-10	Q-10	Q-10	Q-10	nd	Q-10
DNA G+C mol%				58.6[f]	60.6[f]	62[e]	64.5[f]	60.2[g]	57.2[h]	57.6-59.9	52.3	63.1	59.1	60.6[f]

+, positive; -, negative; w, weakly positive; vw, very weakly positive; d, delayed; v, variable; nd, not determined.

Cited from [a]Loganathan and Nair[9] except for the data of *Neoasaia chiangmaiensis* strain AC28^T and *Tanticharoenia sakaeratensis* strain AC37^T, [b]Jojima *et al.*[10], [c]Yukphan *et al.*[11], [d]Greenberg *et al.*[13], [e]Yamashita *et al.*[4], [f]Yamada *et al.*[28], [g]Yamada *et al.*[7], and [h]Lisdiyanti *et al.*[8]

จากการศึกษาความสัมพันธ์ทางวิวัฒนาการ ความเหมือนกันของดีเอนเอเทียบกับ Type strains โดย DNA-DNA hybridization และลักษณะทางสัณฐานวิทยา สรีรวิทยา และชีวเคมี ของแบคทีเรียสายพันธุ์ใหม่นั้นสามารถเสนอชื่อแบคทีเรียสกุลใหม่ จำนวน 1 สกุล 2 ชนิด โดยตั้งชื่อสกุลว่า *Swingsia* และพร้อมเสนอชื่อแบคทีเรียสายพันธุ์ใหม่ 2 ชนิดคือ *Swingsia thailandicus* และ *Swingsia tanensis* ซึ่งขณะนี้อยู่ในระหว่างการเตรียมเอกสารเพื่อขอตีพิมพ์ผลงานวิจัยดังกล่าว

10.5. การเสนอผลงานงานประชุมวิชาการ

ได้มีการเสนอผลงานวิชาการในรูปแบบโปสเตอร์จำนวน 1 เรื่องได้แก่ เรื่อง "Species Diversity of Acetic Acid Bacteria at Khanom-Mu Ko Talae Tai National Park, Nakhonsrithamrat Province" ในงานประชุมวิชาการประจำปีโครงการ BRT ครั้งที่ 12 ที่ จ.สุราษฎร์ธานี

11. สรุปและวิจารณ์ผล

จากการเก็บตัวอย่าง ดอกไม้ ผลไม้ สาหร่ายทะเล และทรายในทะเล จำนวนทั้งสิ้น 179 ตัวอย่าง ในบริเวณอุทยานแห่งชาติขนอม-หมู่เกาะทะเลใต้ ระหว่างวันที่ 12-16 มีนาคม 2550 และ ครั้งที่ 2 วันที่ 1-4 พฤษภาคม 2551 สามารถคัดแยกแบคทีเรียผลิตกรดน้ำส้มสายชูได้ทั้งสิ้น 183 สายพันธุ์ แบคทีเรียบริสุทธิ์ที่คัดแยกทั้งหมดได้ถูกเก็บรักษาโดยวิธีแช่แข็งที่อุณหภูมิ -80°C และในถังไนโตรเจนเหลว ณ ห้องปฏิบัติการเก็บรักษาสายพันธุ์จุลินทรีย์ ศช. เพื่อการศึกษาและการนำไปใช้ประโยชน์ต่อไป

แบคทีเรียจำนวน 79 สายพันธุ์ ได้ถูกคัดเลือกเพื่อหาลำดับนิวคลีโอไทด์บริเวณปลาย 5' ของ 16S rDNA โดยพิจารณาจากตัวอย่างที่นำมาคัดแยกแบคทีเรียที่ต่างกัน ซึ่งจากการวิเคราะห์ลำดับนิวคลีโอไทด์ พบว่าแบคทีเรียตัวอย่างที่นำมาศึกษานั้นมี 8 สายพันธุ์ ที่สามารถจำแนกเป็นแบคทีเรียกลุ่มอื่นซึ่งไม่ใช่แบคทีเรียที่ผลิตกรดน้ำส้มสายชู และ 71 สายพันธุ์ สามารถจำแนกเป็นแบคทีเรียผลิตกรดน้ำส้มสายชู ซึ่งสามารถจำแนกเป็นสปีชีส์ที่รู้จักแล้ว (known species) จำนวน 52 สายพันธุ์ (10 สปีชีส์) โดยจำแนกเป็น 3 สกุล ได้แก่ *Acetobacter*, *Asaia* และ *Gluconobacter* สามารถจำแนกแบคทีเรียดังกล่าวเป็น 6 สายพันธุ์ ได้แก่ *A. tropicalis*, *As. bogorensis*, *As. lannaensis*, *G. cerinus*, *G. frateurii*, และ *G. oxydans* และไม่สามารถจำแนกได้แน่ชัด 2 กลุ่มวิวัฒนาการ ได้แก่ *As. siamensis/As. krungthepensis* และ *G. albidus/G. kondonii* และมี 19 สายพันธุ์ (6 สปีชีส์; 26.8%) ที่คาดว่าเป็นแบคทีเรียผลิตกรดน้ำส้มสายชูสายพันธุ์ใหม่ (candidate of new species) ในจำนวนนี้คาดว่าเป็นแบคทีเรียผลิตกรดน้ำส้มสายชูสกุลใหม่ (candidate of new genus) จำนวน 4 สายพันธุ์ (2 สกุล; 2 สปีชีส์) จากการคัดเลือกแบคทีเรียที่คาดว่าเป็นแบคทีเรียผลิตกรดน้ำส้มสายชูสายพันธุ์ใหม่ จำนวน 3 สายพันธุ์ ได้แก่ AH11, AH13 และ AI15 มาศึกษาลักษณะทางสัณฐานวิทยา สรีรวิทยา และชีวเคมี และการเปรียบเทียบความเหมือนกันของดีเอนเอเทียบกับ Type strain พบว่าแบคทีเรียทั้งสามสายพันธุ์ ดังกล่าวเป็นแบคทีเรียสกุลใหม่จริงซึ่งสามารถจำแนกเป็น 2 ชนิด โดยกำลังอยู่ในระหว่างการเตรียมเอกสารเพื่อเสนอดีพิมพ์ในวารสารต่างประเทศ และเสนอชื่อแบคทีเรียว่า *Swingsia thailandicus* และ *Swingsia tanensis*

12. สรุปผลการดำเนินงานโครงการ

จากการเก็บตัวอย่าง ดอกไม้ ผลไม้ สาหร่ายทะเล และทรายในทะเล จำนวนทั้งสิ้น 179 ตัวอย่าง ในบริเวณอุทยานแห่งชาติขนอม-หมู่เกาะทะเลใต้ สามารถคัดแยกแบคทีเรียผลิตกรดน้ำส้มสายชูได้ทั้งสิ้น 183 สายพันธุ์ ในจำนวนนี้มีแบคทีเรียจำนวน 19 สายพันธุ์ (6 สปีชีส์; 26.8%) ที่คาดว่าเป็นแบคทีเรียผลิตกรดน้ำส้มสายชูสายพันธุ์ใหม่ (candidate of new species) ซึ่งจากการคัดเลือกแบคทีเรียจำนวน 3 สายพันธุ์ ได้แก่ AH11, AH13 และ AI15 มาศึกษาลักษณะทางสัณฐานวิทยา สรีรวิทยา และชีวเคมี และการเปรียบเทียบความเหมือนกันของดีเอนเอเทียบกับ Type strain พบว่าเป็นแบคทีเรียสกุลใหม่จำนวน 2 ชนิด โดยเสนอชื่อว่า *Swingsia thailandicus* และ *Swingsia tanensis* ซึ่งกำลังอยู่ในระหว่างการเตรียมเอกสารเพื่อเสนอตีพิมพ์ในวารสารต่างประเทศ นอกจากนี้ได้มีการเสนอผลงานวิชาการในรูปแบบโปสเตอร์จำนวน 1 เรื่องในงานประชุมวิชาการประจำปีโครงการ BRT ครั้งที่ 12 ที่ จ.สุราษฎร์ธานี และได้มีการปรับปรุงฐานข้อมูลแบคทีเรียผลิตกรดน้ำส้มสายชูในบริเวณเขตอุทยานแห่งชาติขนอม-หมู่เกาะทะเลใต้

เอกสารอ้างอิง

Felsenstein J. (1985) Confidence limits on phylogenies: An approach using the bootstrap. Evolution 39: 783-791.

Katsura, K., Kawasaki, H., Potacharoen, W., Saono, S., Seki, T., Yamada, Y., Uchimura, T. and Komagata, K. (2001). *Asaia siamensis* sp. nov., an acetic acid bacterium in the α-*Proteobacteria*. *Int. J. Syst. Evol. Microbiol.* **51**, 559-563.

Lisdiyanti, P., Katsura, K., Potacharoen, w., Navarro, R.R., Yamada, Y., Uchimura, T., Komakata, K. (2003) Diversity of Acetic Acid Bacteria in Indonesia, Thailand, and the Philippines. *Microbiol. Cult. Coll.* **19** (2), 91-99.

Lisdiyanti, P., Kawasaki, H., Seki, T., Yamada, Y., Uchimura, T., and Komagata, K. (2000). Systematic study of the genus *Acetobacter* with descriptions of *Acetobacter indonesiensis* sp. nov., *Acetobacter tropicalis* sp. nov., *Acetobacter orleanensis* (Henneberg 1906) comb. nov., *Acetobacter lovaniensis* (Frateur 1950) comb. nov., and *Acetobacter estunensis* (Carr 1958) comb. nov. *J. Gen. Appl. Microbiol.* **46**, 147-165.

Lisdiyanti, P., Kawasaki, H., Seki, T., Yamada, Y., Uchimura, T., and Komagata, K. (2001). Identification of *Acetobacter* strains isolated from Indonesian sources, and proposals of *Acetobacter syzygii* sp. nov., *Acetobacter cibinongensis* sp. nov., and *Acetobacter orientalis* sp. nov. *J. Gen. Appl. Microbiol.* **47**, 119-131.

Lisdiyanti, P., Kawasaki, H., Widyastuti, Y., Saono, S., Seki, T., Yamada, Y., Uchimura, T. and Komagata, K. (2002). *Kozakia baliensis* gen. nov., sp. nov., a novel acetic acid bacterium in the α-*Proteobacteria*. *Int. J. Syst. Evol. Microbiol.* **52**, 813-818.

Malimas, T., Yukphan, P., Takahashi, M., Kaneyasu, M., Potacharoen, W., Tanasupawat, S., Nakagawa, Y., Tanticharoen, M. and Yamada, Y., (2008). *Asaia lannaensis* sp. nov., a New Acetic Acid Bacterium in the *Alpha-Proteobacteria*. *Biosci. Biotechnol. Biochem.*, **72**, 666-671.

Rosselló-Mora, R., R. Amann. 2001. The species concept for prokaryotes. FEMS Microbiology Reviews. **25 (1)**, 39–67.

Saitou, N, Nei, M. 1987. The neighbor-joining method: A new method for reconstructing phylogenetic trees. Mol Biol Evol 4 : 406-425.

Seearuangchai, A., Tanasupawat, S., Keeratipibul, S., Thawai, C., Itoh, T., Yamada, Y. (2004). Identification of acetic acid bacteria isolated from fruits collected in Thailand. *J. Gen. Appl. Microbiol.* **50**, 47-53.

Tanasupawat, S., Thawai, C., Yukphan, P., Moonmangmee, D., Itoh, T., Adachi, O. and Yamada, Y. (2004). *Gluconobacter thailandicus* sp. nov., an acetic acid bacterium in the α-*Proteobacteria*. *J. Gen. Appl. Microbiol.*, **50**, 159-167.

Thompson, J. D., Gibson, T. J., Plewniak, F., Jeanmougin, F. and Higgins, J. D. 1997. The Clustal X windows interface: flexible strategies for multiple sequence alignment aided by quality analysis tools. Nucleic Acid Res. 24: 4876-4882.

Yamada, Y., Hosono, R., Lisdiyanti, P., Widyastuti, Y., Saono, S., Uchimura, T. and Komagata, K. (1999). Identification of acetic acid bacteria isolated from Indonesian sources, especially of isolates classified in the genus *Gluconobacter*. *J. Gen. Appl. Microbiol.* **45**, 23-28.

Yamada, Y., Katsura, K., Kawasaki, H., Widyastuti, Y., Saono, S., Seki, T., Uchimura, T., and Komagata, K. (2000). *Asaia bogorensis* gen. nov., sp. nov., an unusual acetic acid bacterium in the α-*Proteobacteria*. *Int. J. Syst. Evol. Microbiol.* **50**, 823-829.

Yukphan, P., Malimas, T., Muramatsu, Y., Takahashi, M., Kaneyasu, M., Tanasupawat, S., Nakagawa, Y., Suzuki, K., Potacharoen, W., and Yamada, Y., (2008). *Tanticharoenia sakaeratensis* gen. nov., sp. nov., a New Osmotolerant Acetic Acid Bacterium in the α-*Proteobacteria*. *Biosci. Biotechnol. Biochem.*, **72**, 672-676.

Yukphan, P., Malimas, T., Potacharoen, W., Tanasupawat, S., Tanticharoen, M., and Yamada, Y. (2005a). *Neoasaia chiangmaiensis* gen. nov., sp. nov., a novel osmotolerant acetic acid bacterium in the α-*Proteobacteria*. *J. Gen. Appl. Microbiol.* **51**, 301-311.

Yukphan, P., Potacharoen, W., Tanasupawat, S., Tanticharoen, M., and Yamada, Y. (2004c). *Asaia krungthepensis* sp. nov., an acetic acid bacterium in the α-*Proteobacteria*. *Int. J. Syst. Evol. Microbiol.* **54**, 313-316.

ภาคผนวก

ตารางภาคผนวกที่ 1. รายชื่อของแบคทีเรียที่คัดแยกได้จากตัวอย่างชนิดต่างๆ

CODE	BCC Code	Original code	Source	Location	Date of collection
AH11	25710	IS19G1	ดอกผกากรอง	Koh-Tan, Hat Khanom - Mu Ko Thale Tai Nation Park	13-Mar-07
AH13	25711	IS28GG4	ดอกชุมเห็ดเทศ	Koh-Tan, Hat Khanom - Mu Ko Thale Tai Nation Park	13-Mar-07
AH14	25712	IS29GG1	ลูกย่านาง	Koh-Tan, Hat Khanom - Mu Ko Thale Tai Nation Park	13-Mar-07
AH16	25713	IS29GG2	ลูกย่านาง	Koh-Tan, Hat Khanom - Mu Ko Thale Tai Nation Park	13-Mar-07
AH17	25714	IS31G1	ดอกไม้	Koh-Tan, Hat Khanom - Mu Ko Thale Tai Nation Park	13-Mar-07
AH18	25715	IS31G2	ดอกไม้	Koh-Tan, Hat Khanom - Mu Ko Thale Tai Nation Park	13-Mar-07
AH19	25716	IS34GG1	ดอกมะเขือพวง	Koh-Tan, Hat Khanom - Mu Ko Thale Tai Nation Park	13-Mar-07
AH20	25717	IS34GG2	ดอกมะเขือพวง	Koh-Tan, Hat Khanom - Mu Ko Thale Tai Nation Park	13-Mar-07
AH21	25718	IS35GA1	ดอกรางจืด	Koh-Tan, Hat Khanom - Mu Ko Thale Tai Nation Park	13-Mar-07
AH22	25719	IS35GA2	ดอกรางจืด	Koh-Tan, Hat Khanom - Mu Ko Thale Tai Nation Park	13-Mar-07
AH23	25720	IS38G1	ดอกรัก	Koh-Tan, Hat Khanom - Mu Ko Thale Tai Nation Park	13-Mar-07
AH24	25721	IS38G2	ดอกรัก	Koh-Tan, Hat Khanom - Mu Ko Thale Tai Nation Park	13-Mar-07
AH25	25722	IS3GA1	สาหร่ายทะเลแข็ง	Ao-HinKon, Koh-Tan, Hat Khanom - Mu Ko Thale Tai Nation Park	13-Mar-07
AH26	25723	IS40G1	ลูกตาล	Koh-Tan, Hat Khanom - Mu Ko Thale Tai Nation Park	13-Mar-07
AH27	25724	IS40G2	ลูกตาล	Koh-Tan, Hat Khanom - Mu Ko Thale Tai Nation Park	13-Mar-07
AH28	25725	IS40GA1	ลูกตาล	Koh-Tan, Hat Khanom - Mu Ko Thale Tai Nation Park	13-Mar-07
AH29	25726	IS40GG1	ลูกตาล	Koh-Tan, Hat Khanom - Mu Ko Thale Tai Nation Park	13-Mar-07
AH30	25727	IS40GG2	ลูกตาล	Koh-Tan, Hat Khanom - Mu Ko Thale Tai Nation Park	13-Mar-07
AH31	25728	IS40SU1	ลูกตาล	Koh-Tan, Hat Khanom - Mu Ko Thale Tai Nation Park	13-Mar-07
AH32	25729	IS40SU2	ลูกตาล	Koh-Tan, Hat Khanom - Mu Ko Thale Tai Nation Park	13-Mar-07
AH33	25730	IS41G2	ผลไม้ลูกสีแดง	Koh-Tan, Hat Khanom - Mu Ko Thale Tai Nation Park	13-Mar-07
AH34	25731	IS41G3	ผลไม้ลูกสีแดง	Koh-Tan, Hat Khanom - Mu Ko Thale Tai Nation Park	13-Mar-07
AH35	25732	IS41G4	ผลไม้ลูกสีแดง	Koh-Tan, Hat Khanom - Mu Ko Thale Tai Nation Park	13-Mar-07
AH36	25733	IS41GA2	ผลไม้ลูกสีแดง	Koh-Tan, Hat Khanom - Mu Ko Thale Tai Nation Park	13-Mar-07
AH37	25734	IS41GG1	ผลไม้ลูกสีแดง	Koh-Tan, Hat Khanom - Mu Ko Thale Tai Nation Park	13-Mar-07
AH38	25735	IS41GG2	ผลไม้ลูกสีแดง	Koh-Tan, Hat Khanom - Mu Ko Thale Tai Nation Park	13-Mar-07
AH39	25736	IS41GG3	ผลไม้ลูกสีแดง	Koh-Tan, Hat Khanom - Mu Ko Thale Tai Nation Park	13-Mar-07
AH40	25737	IS41SU1	ผลไม้ลูกสีแดง	Koh-Tan, Hat Khanom - Mu Ko Thale Tai Nation Park	13-Mar-07

CODE	BCC Code	Original code	Source	Location	Date of collection
AH41	25738	IS41SU2	ผลไม้ลูกสีแดง	Koh-Tan, Hat Khanom - Mu Ko Thale Tai Nation Park	13-Mar-07
AH42	25739	IS42GA1	ดอกว่านสี่ทิศ	Koh-Tan, Hat Khanom - Mu Ko Thale Tai Nation Park	13-Mar-07
AH43	25740	IS42Ga2	ดอกว่านสี่ทิศ	Koh-Tan, Hat Khanom - Mu Ko Thale Tai Nation Park	13-Mar-07
AH44	25741	IS42GG1	ดอกว่านสี่ทิศ	Koh-Tan, Hat Khanom - Mu Ko Thale Tai Nation Park	13-Mar-07
AH45	25742	IS42GG2	ดอกว่านสี่ทิศ	Koh-Tan, Hat Khanom - Mu Ko Thale Tai Nation Park	13-Mar-07
AH46	25743	IS42SU1	ดอกว่านสี่ทิศ	Koh-Tan, Hat Khanom - Mu Ko Thale Tai Nation Park	13-Mar-07
AH47	25744	IS42SU2	ดอกว่านสี่ทิศ	Koh-Tan, Hat Khanom - Mu Ko Thale Tai Nation Park	13-Mar-07
AH48	25745	IS42SU3	ดอกว่านสี่ทิศ	Koh-Tan, Hat Khanom - Mu Ko Thale Tai Nation Park	13-Mar-07
AH49	25746	IS42SU4	ดอกว่านสี่ทิศ	Koh-Tan, Hat Khanom - Mu Ko Thale Tai Nation Park	13-Mar-07
AH50	25747	IS43SU1	ลูกกระทกลก	Koh-Tan, Hat Khanom - Mu Ko Thale Tai Nation Park	13-Mar-07
AH51	25748	IS44SU1	ดอกไม้	Koh-Tan, Hat Khanom - Mu Ko Thale Tai Nation Park	13-Mar-07
AH52	25749	IS46G1	ดอกไม้	Koh-Tan, Hat Khanom - Mu Ko Thale Tai Nation Park	13-Mar-07
AH53	25750	IS46G2	ดอกไม้	Koh-Tan, Hat Khanom - Mu Ko Thale Tai Nation Park	13-Mar-07
AH54	25751	IS46G3	ดอกไม้	Koh-Tan, Hat Khanom - Mu Ko Thale Tai Nation Park	13-Mar-07
AH55	25752	IS46GG1	ดอกไม้	Koh-Tan, Hat Khanom - Mu Ko Thale Tai Nation Park	13-Mar-07
AH56	25753	IS46GG2	ดอกไม้	Koh-Tan, Hat Khanom - Mu Ko Thale Tai Nation Park	13-Mar-07
AH57	25754	IS47G1	เนื้อในลูกมะพร้าวหล่น	Koh-Tan, Hat Khanom - Mu Ko Thale Tai Nation Park	13-Mar-07
AH58	25755	IS49GG1	ดอกไม้	Koh-Tan, Hat Khanom - Mu Ko Thale Tai Nation Park	13-Mar-07
AH59	25756	IS50G1	ดอกรสสุคนธ์	Koh-Tan, Hat Khanom - Mu Ko Thale Tai Nation Park	13-Mar-07
AH60	25757	IS50GG1	ดอกรสสุคนธ์	Koh-Tan, Hat Khanom - Mu Ko Thale Tai Nation Park	13-Mar-07
AH61	25758	IS50GG2	ดอกรสสุคนธ์	Koh-Tan, Hat Khanom - Mu Ko Thale Tai Nation Park	13-Mar-07
AH62	25759	IS50SU1	ดอกรสสุคนธ์	Koh-Tan, Hat Khanom - Mu Ko Thale Tai Nation Park	13-Mar-07
AH63	25760	IS50SU2	ดอกรสสุคนธ์	Koh-Tan, Hat Khanom - Mu Ko Thale Tai Nation Park	13-Mar-07
AH64	25761	IS51G1	ดอกไม้	Koh-Tan, Hat Khanom - Mu Ko Thale Tai Nation Park	13-Mar-07
AH65	25762	IS51G2	ดอกไม้	Koh-Tan, Hat Khanom - Mu Ko Thale Tai Nation Park	13-Mar-07
AH66	25763	IS53G1	สาหร่ายริมหาด	Koh-Tan, Hat Khanom - Mu Ko Thale Tai Nation Park	13-Mar-07
AH67	25764	IS53G2	สาหร่ายริมหาด	Koh-Tan, Hat Khanom - Mu Ko Thale Tai Nation Park	13-Mar-07
AH68	25765	IS56G1	ทรายก้นทะเล	Ao-Ook, Koh-Tan, Hat Khanom - Mu Ko Thale Tai Nation Park	13-Mar-07
AH69	25766	IS56G2	ทรายก้นทะเล	Ao-Ook, Koh-Tan, Hat Khanom - Mu Ko Thale Tai Nation Park	13-Mar-07

CODE	BCC Code	Original code	Source	Location	Date of collection
AH70	25767	IS56G3	ทรายก้นทะเล	Ao-Ook, Koh-Tan, Hat Khanom - Mu Ko Thale Tai Nation Park	13-Mar-07
AH71	25768	IS59GG1	ดอกไม้	Koh-MudSum, Hat Khanom - Mu Ko Thale Tai Nation Park	13-Mar-07
AH73	25769	IS59SU1	ดอกไม้	Koh-MudSum, Hat Khanom - Mu Ko Thale Tai Nation Park	13-Mar-07
AH74	25770	IS59SU2	ดอกไม้	Koh-MudSum, Hat Khanom - Mu Ko Thale Tai Nation Park	13-Mar-07
AH75	25771	IS86GA1	ดอกโกงกาง	Mangrove, Hat Khanom - Mu Ko Thale Tai Nation Park's Office	14-Mar-07
AH76	25772	IS86GA2	ดอกโกงกาง	Mangrove, Hat Khanom - Mu Ko Thale Tai Nation Park's Office	14-Mar-07
AH77	25773	IS41G1	ผลไม้ลูกสีแดง	Koh-Tan, Hat Khanom - Mu Ko Thale Tai Nation Park	13-Mar-07
AH78	25774	IS41GA1	ผลไม้ลูกสีแดง	Koh-Tan, Hat Khanom - Mu Ko Thale Tai Nation Park	13-Mar-07
AH79	25775	IS43G1	ลูกกระโทลก	Koh-Tan, Hat Khanom - Mu Ko Thale Tai Nation Park	13-Mar-07
AH80	25776	IS43SU2	ลูกกระโทลก	Koh-Tan, Hat Khanom - Mu Ko Thale Tai Nation Park	13-Mar-07
AH81	25777	IS45GA1	ผลไม้นิ่มสีดำ	Koh-Tan, Hat Khanom - Mu Ko Thale Tai Nation Park	13-Mar-07
AH86	25782	IS98GG1	สาหร่ายรูปหูหนู	Koh-Wangnok, Hat Khanom - Mu Ko Thale Tai Nation Park	14-Mar-07
AH87	25783	IS98GG2	สาหร่ายรูปหูหนู	Koh-Wangnok, Hat Khanom - Mu Ko Thale Tai Nation Park	14-Mar-07
AH88	26046	ISS17GG1	ดอกหางนกยูง	Koh-Wangnok, Hat Khanom - Mu Ko Thale Tai Nation Park	4-May-07
AH89	26047	ISS18G2	ดอกพลับพลึง	Koh-Wangnok, Hat Khanom - Mu Ko Thale Tai Nation Park	4-May-07
AH90	26048	ISS18GG1	ดอกพลับพลึง	Koh-Wangnok, Hat Khanom - Mu Ko Thale Tai Nation Park	4-May-07
AH91	26049	ISS19GG1	ดอกไม้สีเหลืองคล้ายดอกขี้เหล็ก	Koh-Wangnok, Hat Khanom - Mu Ko Thale Tai Nation Park	4-May-07
AH92	26050	ISS20GG1	ดอกขี้เหล็ก	Koh-Wangnok, Hat Khanom - Mu Ko Thale Tai Nation Park	4-May-07
AH93	26051	ISS20SU1	ดอกขี้เหล็ก	Koh-Wangnok, Hat Khanom - Mu Ko Thale Tai Nation Park	4-May-07
AH94	26052	ISS24G1	ดอกผกากรอง	Koh-Wangnok, Hat Khanom - Mu Ko Thale Tai Nation Park	4-May-07
AH95	26053	ISS24G2	ดอกผกากรอง	Koh-Wangnok, Hat Khanom - Mu Ko Thale Tai Nation Park	4-May-07
AH96	26054	ISS24GG1	ดอกผกากรอง	Koh-Wangnok, Hat Khanom - Mu Ko Thale Tai Nation Park	4-May-07
AH97	26055	ISS32GG1	ผลไม้สีขาว ใบคล้ายใบจิก	Koh-Wangnok, Hat Khanom - Mu Ko Thale Tai Nation Park	4-May-07
AH98	26056	ISS33G1	ดอกหูกวางทะเล	Koh-Wangnok, Hat Khanom - Mu Ko Thale Tai Nation Park	4-May-07
AH99	26057	ISS34G1	ดอกโฮญ่าสีขาว	Koh-Wangnok, Hat Khanom - Mu Ko Thale Tai Nation Park	4-May-07
AI01	26058	ISS34G2	ดอกโฮญ่าสีขาว	Koh-Wangnok, Hat Khanom - Mu Ko Thale Tai Nation Park	4-May-07
AI02	26059	ISS34GG1	ดอกโฮญ่าสีขาว	Koh-Wangnok, Hat Khanom - Mu Ko Thale Tai Nation Park	4-May-07
AI03	26060	ISS35GG1	ดอกไม้สีขาว ใบใหญ่	Koh-Wangnok, Hat Khanom - Mu Ko Thale Tai Nation Park	4-May-07
AI04	26061	ISS35GG2	ดอกไม้สีขาว ใบใหญ่	Koh-Wangnok, Hat Khanom - Mu Ko Thale Tai Nation Park	4-May-07

CODE	BCC Code	Original code	Source	Location	Date of collection
AI05	26062	ISS35GG3	ดอกไม้สีขาว ใบใหญ่	Koh-Wangnok, Hat Khanom - Mu Ko Thale Tai Nation Park	4-May-07
AI06	26063	ISS37G1	ดอกกาฝาก	Koh-Wangnok, Hat Khanom - Mu Ko Thale Tai Nation Park	4-May-07
AI07	26064	ISS37G2	ดอกกาฝาก	Koh-Wangnok, Hat Khanom - Mu Ko Thale Tai Nation Park	4-May-07
AI08	26065	ISS37G3	ดอกกาฝาก	Koh-Wangnok, Hat Khanom - Mu Ko Thale Tai Nation Park	4-May-07
AI09	26066	ISS39G1	น้ำขังในโพรงไม้	Koh-Wangnok, Hat Khanom - Mu Ko Thale Tai Nation Park	4-May-07
AI12	26067	ISS49G1	ดอกไม้สีเหลืองคล้ายดอกถั่ว ใบคล้ายดอกขี้เหล็ก	Koh-Rab, Hat Khanom - Mu Ko Thale Tai Nation Park	4-May-07
AI13	26068	ISS49G2	ดอกไม้สีเหลืองคล้ายดอกถั่ว ใบคล้ายดอกขี้เหล็ก	Koh-Rab, Hat Khanom - Mu Ko Thale Tai Nation Park	4-May-07
AI14	26069	ISS50GG1	ดอกไม้สีขาว	Koh-Rab, Hat Khanom - Mu Ko Thale Tai Nation Park	4-May-07
AI15	26070	ISS53GA1	ดอกคราม	Koh-Tan, Hat Khanom - Mu Ko Thale Tai Nation Park	4-May-07
AI16	26071	ISS53GG1	ดอกคราม	Koh-Tan, Hat Khanom - Mu Ko Thale Tai Nation Park	4-May-07
AI17	26072	ISS54G1	ดอกไม้ป่า(ลูกรูปไข่)	Koh-Tan, Hat Khanom - Mu Ko Thale Tai Nation Park	4-May-07
AI18	26073	ISS54G2	ดอกไม้ป่า(ลูกรูปไข่)	Koh-Tan, Hat Khanom - Mu Ko Thale Tai Nation Park	4-May-07
AI19	26074	ISS54GA1	ดอกไม้ป่า(ลูกรูปไข่)	Koh-Tan, Hat Khanom - Mu Ko Thale Tai Nation Park	4-May-07
AI20	26075	ISS54GA2	ดอกไม้ป่า(ลูกรูปไข่)	Koh-Tan, Hat Khanom - Mu Ko Thale Tai Nation Park	4-May-07
AI21	26076	ISS54SU1	ดอกไม้ป่า(ลูกรูปไข่)	Koh-Tan, Hat Khanom - Mu Ko Thale Tai Nation Park	4-May-07
AI22	26077	ISS54SU2	ดอกไม้ป่า(ลูกรูปไข่)	Koh-Tan, Hat Khanom - Mu Ko Thale Tai Nation Park	4-May-07
AI23	26078	ISS54SU3	ดอกไม้ป่า(ลูกรูปไข่)	Koh-Tan, Hat Khanom - Mu Ko Thale Tai Nation Park	4-May-07
AI24	26079	ISS54SU6	ดอกไม้ป่า(ลูกรูปไข่)	Koh-Tan, Hat Khanom - Mu Ko Thale Tai Nation Park	4-May-07
AI25	26080	ISS55G1	ผลไม้ ที่มีดอกสีชมพู-ม่วง	Koh-Tan, Hat Khanom - Mu Ko Thale Tai Nation Park	4-May-07
AI26	26081	ISS55GA1	ผลไม้ ที่มีดอกสีชมพู-ม่วง	Koh-Tan, Hat Khanom - Mu Ko Thale Tai Nation Park	4-May-07
AI27	26082	ISS55GA2	ผลไม้ ที่มีดอกสีชมพู-ม่วง	Koh-Tan, Hat Khanom - Mu Ko Thale Tai Nation Park	4-May-07
AI28	26083	ISS55GA3	ผลไม้ ที่มีดอกสีชมพู-ม่วง	Koh-Tan, Hat Khanom - Mu Ko Thale Tai Nation Park	4-May-07
AI29	26084	ISS55GG1	ผลไม้ ที่มีดอกสีชมพู-ม่วง	Koh-Tan, Hat Khanom - Mu Ko Thale Tai Nation Park	4-May-07
AI30	26085	ISS55SU1	ผลไม้ ที่มีดอกสีชมพู-ม่วง	Koh-Tan, Hat Khanom - Mu Ko Thale Tai Nation Park	4-May-07
AI31	26086	ISS55SU2	ผลไม้ ที่มีดอกสีชมพู-ม่วง	Koh-Tan, Hat Khanom - Mu Ko Thale Tai Nation Park	4-May-07
AI32	26087	ISS55SU3	ผลไม้ ที่มีดอกสีชมพู-ม่วง	Koh-Tan, Hat Khanom - Mu Ko Thale Tai Nation Park	4-May-07
AI33	26088	ISS56G1	ดอกสีชมพู-ม่วง คล้ายดอกโคลงเคลง	Koh-Tan, Hat Khanom - Mu Ko Thale Tai Nation Park	4-May-07

CODE	BCC Code	Original code	Source	Location	Date of collection
AI34	26089	ISS56GG1	ดอกสีชมพู-ม่วง คล้ายดอกโคลงเคลง	Koh-Tan, Hat Khanom - Mu Ko Thale Tai Nation Park	4-May-07
AI35	26090	ISS57G1	ลูกหว้าก้นครก	Koh-Tan, Hat Khanom - Mu Ko Thale Tai Nation Park	4-May-07
AI36	26091	ISS57G4	ลูกหว้าก้นครก	Koh-Tan, Hat Khanom - Mu Ko Thale Tai Nation Park	4-May-07
AI37	26092	ISS57GG1	ลูกหว้าก้นครก	Koh-Tan, Hat Khanom - Mu Ko Thale Tai Nation Park	4-May-07
AI38	26093	ISS57GG2	ลูกหว้าก้นครก	Koh-Tan, Hat Khanom - Mu Ko Thale Tai Nation Park	4-May-07
AI39	26094	ISS58G1	ดอกโคลงเคลงขี้นก	Koh-Tan, Hat Khanom - Mu Ko Thale Tai Nation Park	4-May-07
AI40	26095	ISS58G2	ดอกโคลงเคลงขี้นก	Koh-Tan, Hat Khanom - Mu Ko Thale Tai Nation Park	4-May-07
AI41	26096	ISS58GA1	ดอกโคลงเคลงขี้นก	Koh-Tan, Hat Khanom - Mu Ko Thale Tai Nation Park	4-May-07
AI42	26097	ISS58SU1	ดอกโคลงเคลงขี้นก	Koh-Tan, Hat Khanom - Mu Ko Thale Tai Nation Park	4-May-07
AI43	26098	ISS58SU2	ดอกโคลงเคลงขี้นก	Koh-Tan, Hat Khanom - Mu Ko Thale Tai Nation Park	4-May-07
AI44	26099	ISS58SU3	ดอกโคลงเคลงขี้นก	Koh-Tan, Hat Khanom - Mu Ko Thale Tai Nation Park	4-May-07
AI45	26100	ISS58SU4	ดอกโคลงเคลงขี้นก	Koh-Tan, Hat Khanom - Mu Ko Thale Tai Nation Park	4-May-07
AI46	26101	ISS59G1	ดอกหางนกยูงฝรั่ง	Koh-Tan, Hat Khanom - Mu Ko Thale Tai Nation Park	4-May-07
AI47	26102	ISS59GA1	ดอกหางนกยูงฝรั่ง	Koh-Tan, Hat Khanom - Mu Ko Thale Tai Nation Park	4-May-07
AI48	26103	ISS59GG1	ดอกหางนกยูงฝรั่ง	Koh-Tan, Hat Khanom - Mu Ko Thale Tai Nation Park	4-May-07
AI49	26104	ISS60G1	ดอกเสลดพังพอนตัวผู้	Koh-Tan, Hat Khanom - Mu Ko Thale Tai Nation Park	4-May-07
AI50	26105	ISS60G2	ดอกเสลดพังพอนตัวผู้	Koh-Tan, Hat Khanom - Mu Ko Thale Tai Nation Park	4-May-07
AI51	26106	ISS60G3	ดอกเสลดพังพอนตัวผู้	Koh-Tan, Hat Khanom - Mu Ko Thale Tai Nation Park	4-May-07
AI52	26107	ISS60GA1	ดอกเสลดพังพอนตัวผู้	Koh-Tan, Hat Khanom - Mu Ko Thale Tai Nation Park	4-May-07
AI53	26108	ISS60GA2	ดอกเสลดพังพอนตัวผู้	Koh-Tan, Hat Khanom - Mu Ko Thale Tai Nation Park	4-May-07
AI54	26109	ISS60GA3	ดอกเสลดพังพอนตัวผู้	Koh-Tan, Hat Khanom - Mu Ko Thale Tai Nation Park	4-May-07
AI55	26110	ISS60GG1	ดอกเสลดพังพอนตัวผู้	Koh-Tan, Hat Khanom - Mu Ko Thale Tai Nation Park	4-May-07
AI56	26111	ISS61G1	ดอกผักบุ้งทะเล	Koh-Tan, Hat Khanom - Mu Ko Thale Tai Nation Park	4-May-07
AI57	26112	ISS61GA1	ดอกผักบุ้งทะเล	Koh-Tan, Hat Khanom - Mu Ko Thale Tai Nation Park	4-May-07
AI58	26113	ISS61SU1	ดอกผักบุ้งทะเล	Koh-Tan, Hat Khanom - Mu Ko Thale Tai Nation Park	4-May-07
AI59	26114	ISS61SU2	ดอกผักบุ้งทะเล	Koh-Tan, Hat Khanom - Mu Ko Thale Tai Nation Park	4-May-07
AI60	26115	ISS62G1	ผลไม้ป่า	Koh-Tan, Hat Khanom - Mu Ko Thale Tai Nation Park	4-May-07
AI61	26116	ISS62GG2	ผลไม้ป่า	Koh-Tan, Hat Khanom - Mu Ko Thale Tai Nation Park	4-May-07
AI62	26117	ISS63G1	ดอกว่านสี่ทิศ	Koh-Tan, Hat Khanom - Mu Ko Thale Tai Nation Park	4-May-07